

Met je innerlijk kind terug naar je jeugd begeleid door Elly en Rikkert

Hans Eisma

De roerige zestiger jaren van de 20ste eeuw, toen ik twintiger was, werden voor veel jongeren gekenmerkt door de Hippiecultuur (Flowerpower), Provo (Witte Plannen), de Kabouterbeweging (Oranje Vrijstaat) en de Maagdenhuisbezetting door studenten. Mijn broer Carl Doeke is bij sommige daarvan actief geweest, maar mij trok dat niet zo aan. Onder meer omdat genoemde gebeurtenissen nogal door mannen gedomineerd werden, ontstond aan het eind van die jaren Dolle Mina (de tweede feministische golf). De Godin was toen nog in het verborgene, Zij was ondergedoken.

In de tweede helft van de vijftiger jaren daarvoor was ik een fan van rock and roll zanger Elvis Presley. Op muziekgebied dwaalde ik echter af van de gebaande weg van de elkaar opvolgende commerciële (jeugd)stijlen en ging zelf zoeken naar wat ik mooi vond. Dat werd steeds meer volksmuziek, via skiffle en calypso kwam ik in Oost-Europa bij Russische volksmuziek terecht en vond daardoor uiteindelijk de eeuwenoude Slavische vrouwen- en meisjesdorpscultuur en de vrouwgerichte Trypillja-Cucuteni beschaving in het Neolithicum. In de zeventiger jaren daarna was er op de zwartwit televisie wel elf jaar lang het programma Zienswijze te zien, waarin een breed scala aan spirituele richtingen, ideële stromingen en aanverwant aan bod kwam. Ik volgde dat programma getrouw in de hoop de ware richting voor mijzelf te vinden, maar niets kon mijn enthousiasme opwekken. Wat ik me nog het meest ervan herinner is Mellie Uyldert en de termen die zij noemde “met het voorjaarsvasten de slakken uit je lichaam verwijderen” en “etherische ofwel vluchtige oliën”.

Ten tijde van de Hippiebeweging was een bekend zangduo en liedtekst- en muziekschrijverspaar dat van Elly Nieman en Rikkert Zuiderveld. De herinnering aan hen moet ik in mijn onderbewuste bewaard hebben, want toen ik in februari 2006 een documentaire over hen op TV bekeek, voelde dat aan als een enerverende nostalgische herkenning. Die Flowerpowertijd wordt dikwijls als escapisme van de maatschappij beschouwd en ik vraag me soms af “ben ik daar nu ook niet mee bezig?” Maar nee, ik zie dat meer als een tegenstelling tussen mijn/onze wereld en de buitenwereld die ik afkeur, ja die vaak voor mij oninteressant is. Mijn gedachte daarbij is: “Zou ik dan voor de schijn deel moeten nemen aan de doodlopende weg van materialisme, egoïsme, hedonisme en milieuvervuiling?” Ik beschouw dat als “het grote misverstand” zoals dat in het lied verderop “Godin van de Liefde” genoemd wordt. Het zangduo zelf noemt dat “het Babylon van de burgermanswereld”. Echter maar al te vaak betrap ik mezelf erop, dat ik me aanpas, dat ik het theater meespeel voor de voortgang van het dagelijks leven, maar daar wil ik eigenlijk vanaf. Elly en Rikkert nemen in één van hun liederen “Al die jaren” afstand van de Hippieperiode. In 1975 waren zij zoekende naar wijsheid en een doel in hun leven en dat vonden ze in het protestants-christendom. Mijn zoektocht duurde langer, maar ik ben ten slotte thuisgekomen bij het godinnengeloof, waarin ik mijzelf kan zijn. Met een variant op de tekst van voornoemd lied: “en al die jaren waren Elly en Rikkert daar”, maar ik dacht niet meer aan hen. En nu probeer ik de schade in te halen. Een aantal van hun oudere liederen sluiten verrassend aan bij mijn gevoelens en levenshouding. Overigens hebben zij geen enkel lied verloochend en ze leveren in hun teksten ook kritiek op bepaalde christelijke uitingen. In het lied aan het eind “Rode roos” zou je de Hebreeuwse schepper als oorsprong van het leven kunnen verwachten, maar dat laten zij in het midden, je kan het als vraag open laten of eventueel zelf invullen. Voor mij is het leven afkomstig van de Oermoedergodin.

Naast de hieronder geciteerde liederen spreken mij meerdere van hun vroege en latere liedteksten aan (bij Hij of Zijn denk ik dan Zij of Haar), dat zijn onder meer van 1966 tot 2009: Regenboog (Luister het regent buiten), De zeven tuinen, Heksenkring, Slaapliedje?, De zilveren trein, De stem van stilte, Stromen, Voor jou, Als twee zwanen, Kind van de zon, Ik ben op reis, Vermoeide reiziger, Waar dacht je aan, Jarenlang, Tot de cirkel sluit, Trein naar Amsterdam, De eindexamenklas, De wind waait waarheen hij wil, Rust maar, Waar, Altijd jong, Van het water en de oever, Laatste reis, Stilte, Wat geweest is, Blijven reizen, Het verhaal, IJskristal, Als de stenen konden spreken, Wiegelied.

Dit zijn de liederen waar ik de voorkeur aan geef en die veelal gaan over eenzaamheid, troost, verandering, nostalgie en de natuur. Hun liederen met maatschappijkritiek of over vrede en saamhorigheid sla ik meestal over, omdat ik als pessimist daarbij voel “het komt toch nooit (meer) goed met deze wereld”.

Maar nu in de volgende twee liedteksten met je innerlijk kind terug naar mijn / jouw jeugd en de ontzuivering daarna.

De binnenwereld (Laat me weer kind zijn)

Een lied van Elly Nieman uit 1969

*Laat me weer kind zijn en op kleine roze voeten,
Door groene weiden gaan en wonderen ontmoeten,
Waarvan ik later leerde dat ze niet bestaan.
Laat me weer kind zijn met de dromen,
Die ik moeiteloos verzon,
Terwijl ik speelde op het stoepje met mijn beer,
En verlangde naar een snoepje en niets meer.
Toen ik nog dromen kon.*

*Laat me weer kind zijn en met grote blauwe ogen,
Achter de wereld zien langs gouden regenbogen,
En nog geloven in een wonderlijk misschien.
Laat me weer dansen langs de wolken,
Aan een kleurige ballon.
Laat me weer glijden als een sneeuwvlok op zijn vlucht.
Toen ik kon praten met de vogels in de lucht.
Toen ik nog vliegen kon.*

*Laat me 't kind zijn dat met handen van verlangen,
Onder de bomen stond om bladeren te vangen,
En zo vertrouwd was met de geuren van de grond.
Laat me het kind zijn dat verdriet had,
Om het scheiden van de zon,
Want voor mijn tranen was er toen nog plaats genoeg.
Toen ik het masker van een glimlach nog niet droeg.
Toen ik nog huilen kon.*

Een ander lied van Elly over jeugdijaren is “Gouden regen” uit 1967. Het laatste couplet ervan trof mij, omdat ik daardoor ineens begreep waarom ik zo graag op plekken terugkom waar ik in mijn jeugd ook verbleef.

*Het was voorbij voor ik het wist.
M'n tuin is met de wind verdwenen.
M'n jeugd vertrok op hoge benen,
En liet me achter in de mist,
Waarin ik als een blinde man,
Verloren dwaal langs oude wegen,
Op zoek ben naar m'n kinderland,
Van gouden, gouden regen.*

Echter weergekeerd naar het heden, of althans zoals ik dat nu zou willen beleven, het volgend lied. Dat geef ik als subtitel “Het lied van de bosman”.

Godin van de Liefde (Deel 2)

Een lied van Rikkert Zuiderveld uit 1971. Op de achtergrond zingt Elly als zwoele nimf het tussen haken geschrevene. De beginhoofdletters bij de Godin heb ik zelf ingebracht.

*De Godin van de Liefde,
Gaf mij het leven op het land,
En ik zal nooit meer teruggaan,
Naar het grote misverstand.*

*Sinds alle vogels zijn gevlogen,
Is Zij dag en nacht bij mij.
Een zwerver met een doel voor ogen ben ik nu,
Een keizer zonder heerschappij.*

*O de Godin van de Liefde [Vuur],
Gaf mij het leven op het land [Aarde],
En ik zal nooit meer teruggaan [Water],
Naar het grote misverstand [Lucht].*

*Ik ben een kluzenaar met duizend vrienden,
Een eiland met een zee van tijd,
Een blinde en een helderziende tegelijk,
Een monnik zonder eenzaamheid.*

*De Godin van de Liefde [Ze draagt de zomer in haar armen],
Gaf mij de dagen op het land [Ze schrijft het najaar in het zand],
En ik zal nooit meer teruggaan [Je proeft de winter aan Haar lippen],
Naar het grote misverstand [Ze legt de lente in je hand].*

*Hier is een blad nog onbeschreven,
En je kunt op het ritme leven,
Dat de bomen hier doet groeien,
In de kringloop der seizoenen.*

*Ik zal je duizend maal begroeten,
Ik zal je duizend maal omhelzen.
Ik leer je vliegen in de zomer,
Ik zal je kussen in de regen.*

*En je ogen zullen stralen.
Ik zal het duizend maal herhalen.*

Want in de stad kraait er geen haan naar jou.

Onderstaand lied geeft in een notedop weer, zoals ik de Godin voel. Wederom zijn door mij de beginhoofdletters bij de Godin (die ik daarin zie) ingebracht.

Melk en honing (*Waar de geheimen wonen*)

Een lied van Elly Nieman uit 1973

*Waar de geheimen wonen,
Daar is het altijd stil.
Daar kan ik bij Je komen,
Als Jij het wilt.*

*Jij geeft mij alle dagen,
Melk en honing, brood en wijn,
Antwoord op alle vragen,
Troost voor elke pijn.*

*Ik geef Jou duizend namen,
Tot ik de ene vind.
Wij blijven altijd samen,
Ik ben Je kind.*

Ten slotte een liedtekst over het eeuwig geheim van het ontstaan en het doorgeven van het leven.

Rode roos

Een lied van Rikkert Zuiderveld uit 1998

*Zeg rode roos, waar kom jij vandaan?
Wie gaf jou kleur? Wie gaf jou geur?
Wie gaf jou kracht om zo mooi rechtop te staan?
Zeg rode roos, waar kom jij vandaan?*

Refrein:

*Ik was een zaadje, wonderlijk en klein,
Maar door de regen en de zonneschijn,
Door een geheim, dat ik niet ken,
Mag ik er zijn en ben ik wat ik ben.*

*Zeg berkenboom, waar kom jij vandaan?
Wie heeft jouw bast zo wit gekwast?
Wie geeft jou kracht om stormen te doorstaan?
Zeg berkenboom, waar kom jij vandaan?*

Refrein:

*Zeg mensenkind, waar kom jij vandaan?
Wie bracht het licht op jouw gezicht?
Wie geeft jou zin om je vleugels uit te slaan?
Zeg mensenkind, waar kom jij vandaan?*

Refrein:

... en ben ik wie ik ben.

Aangevulde versie van het artikel in de (e-)nieuwsbrief “Godin in mij” voor Beltane, mei 2011, nr. 8-5. © Hans Eisma, december 2014.